

Interpretativno dramsko iskustvo kao aktivni pristup učenju engleskog jezika

Daniela Matić

SAŽETAK: Upotreba drame kao aktivnog pristupa učenju engleskog jezika u osnovnom obrazovanju potiče suradnju i obogaćuje učenički vokabular. Interpretativno dramsko iskustvo potiče i maštu, empatiju i improvizacijske vještine. Kao primarno grupna aktivnost, ona naglašava kooperativni rad i razvija umjetničku kreativnost. Dramske strategije uključuju različite metode poučavanja koje poboljšavaju kognitivne vještine učenika i usvajanje jezika. Ovaj rad predstavlja primjenu drame u učionicama osnovne škole kroz inkluziju različitih didaktičkih materijala, metoda poučavanja, glazbe i umjetnosti, stvarajući tako potpuno dramsko iskustvo i razvijajući umjetničke i lingvističke kompetencije djece. Metodološki, istraživanje se sastojalo od provođenja intervjua s učenicima. Koristili smo upitnik koji je prethodno dan učenicima na uvid i razmišljanje. Cilj je saznati do koje razine sudionici primjećuju promjenu u svojim vještinama i koriste li sada više riječi u svom govoru. Istraživanje je provedeno u 2015., 2016. i 2017. godini. Sam pristup dokazao se izvrsnim obrazovnim sredstvom i trebao bi biti dublje istražen.

Ključne riječi: *drama, učenje engleskog, osnovno obrazovanje, metode poučavanja, kompetencije*

Interpretative Drama Experience as an Active Approach to Learning English

ABSTRACT: Abstracts should contain a short introduction with rationale, problem formulation, research approach, results and conclusion. Abstracts should have 150 to 250 words, providing that Using drama as an active approach to learning English in primary education encourages collaboration and enriches pupils' vocabulary. Interpretative drama experience enhances imagination, empathy and improvisational skills, too. As a primarily group activity, it emphasises cooperative work and develops artistic creativity. Drama strategies include different teaching methods that improve pupils' cognitive skills and language acquisition. This paper presents the application of drama in primary classrooms through inclusion of different didactic materials, teaching methods, music and art thus creating a full dramatic experience and developing children's artistic and linguistics competences. Methodologically, the research consisted of conducting interviews with pupils. We used a questionnaire which was previously given to the subjects to think about the questions. The aim is to find out to what degree participants notice the difference in their skills and if they now use more words in their own speech. The research was conducted in 2015, 2016 and 2017. The approach itself proved to be a great educational tool and should be followed by further exploration.

Keywords: *drama, learning English, primary education, teaching methods, competences*

UVOD

Dramska umjetnost antropološka je osobina koja kroz ekspresivnost, improvizaciju, interpretaciju i korelaciju oduvijek potiče razvoj kritičkog mišljenja te kroz katarzu dovodi do novih spoznaja, otkriva stvaralački i istraživački potencijal i donosi mnogostruke koristi u razvoju i afirmaciji ljudske osobnosti. Kao takva, izvrstan je praktični pristup rada u nastavi stranog jezika a nazivamo ga još i dramskim odgojem. Od početaka drame u obrazovanju, koji se vežu Veliku Britaniju 20. stoljeća, do danas, elementi dramskog obrazovanja involvirali su u nastavu ne samo kao izvannastavna aktivnost nego i kao elementi redovite nastave stranog jezika (role play, interpretive drama...). U praksi su se pokazali kao korisno sredstvo u obogaćivanju vokabulara, razvoju sposobnosti izražavanja, spontanosti u razgovoru, općeg razumijevanja i pravilne upotrebe gramatičkih struktura. Uz pomoć dramskih elemenata u nastavi moguće je uspješno ostvariti

planirane obrazovne, funkcionalne i odgojne zadatke nastave. "...dramski odgoj moguće je i poželjno upotrijebiti barem kao metodu rada u nastavi, kad već prema sadašnjim programima nije predmet, izborni ili obvezni, kao što je to slučaj u mnogim europskim razvijenim (i manje razvijenim) zemljama" (Lugomer, 2000, str. 1). Uzmemo li u obzir mnoge velike umove i njihova promišljanja o razvoju jezičnih vještina poput Piagetove razvojne faze, Vygotskyjanskog socijalnog konstruktivizma ili kognitivnih teorija učenja u obrazovnoj psihologiji, primjerice, Brunera, potvrdit ćemo da se djeca i njihove vještine razvijaju upravo aktivnom interakcijom kojom vrvi dramsko iskustvo. Kroz inkluziju različitih didaktičkih materijala, metoda poučavanja, glazbe i umjetnosti, ovo se istraživanje bavilo praćenjem razvoja prvenstveno lingvističkih, ali i ostalih kompetencija djece. Kroz dramske elemente ih se vodi do zapravo stvarnog svijeta izvan učionice za koji ih škola i priprema.

DRAMSKO ISKUSTVO U UČENJU JEZIKA

Integrirajući različite metode poučavanja engleskog kao stranog jezika (EFL) i različite strategije rada, poput *Audio-lingual method*, *Communicative language teaching* (CLT), *Task based learning* (TBL), *Community language learning* (CLL), *The Silent Way*, *Suggestopaedia*, *Total Physical Response* (TPR) (Harmer, 2004, str. 79-98), *Content-based Instruction* (CBI) pristup (Richards i Rodgers, 2001, str. 204) i posebice (CLIL) *Content and Language Integrated Learning* (Marsh, 2002) kroz sate dramske sekcije, ali i u prigodnim situacijama u redovnoj nastavi, integrirali smo umjetnost u prenesene situacije koje odražavaju realnost i učenike bogate novim vrijednim iskustvom. „Bitno je ono što djeca mogu naučiti, ne ono to već mogu ili znaju (Vygotsky, 1933, str. 189).“ Pred njih su postavljeni novi izazovi, koji su ih poticali i motivirali za aktivno učenje engleskog jezika kroz dramsko iskustvo.

Primjenivši sve metodološke principe za počavanje stranog jezika (izloženost stranom jeziku, praktičnoj upotrebi jezika, integriranje vještina, razvoj komunikacije i svih jezičnih vještina, stjecanje potrebnog samopouzdanja u upotrebi stranog jezika aktivirali smo i umjetničke elemente u ostvarivanju ciljeva i ispunjavanju odgojno-obrazovnih zadataka.

Slika 1. „Mirror, mirror on the wall...“ Iz predstave o Snjeguljici

U izradi kostima učenici su razmišljali o njihovoj funkcionalnosti, autentičnosti i razvijali svoju kreativnost, bilo daje riječ o kostimima za predstavu ili role-play izvedbu. Koristeći različite didaktičke materijale samostalno su kreirali i izrađivali kostime i scenografske elemente, poput drveća, dvoraca, pribora, oruđa i sl., uz to aktivno učeći vokabular neophodan za imenovanje istih materijala.

Družeci se, interaktivno razmjenjujući ideje učili su se suradničtvu i radu u skupinama. Uvježbavali su dijaloge, rad u paru i korištenje neverbalne komunikacije u izražavanju emocija i zamišljenih iskustvenih situacija.

Poticala se i njihov mašta i motiviralo ih se za čitanje prilagođenih originalnih djela na engleskom jeziku, kao i daljnje samostalno istraživanje angloameričke kulture i civilizacije. Tako su ujedno razvijali i svoju empatiju i toleranciju.

Slika 2. Kostimi za igranje uloga u učionici

Lingvistički elementi podrazumijevali su razvoj svih jezičnih vještina i usvajanje novog specifičnog i općeg vokabulara korištenog pri interpretiranju price, drame ili dijaloga i u samoj izvedbi. Dramsko se iskustvo tako pokazalo potpunim jezičnim iskustvom. Planirane nastavne jedinice integriraju i usavršavaju različite metode i sadržaje i izazivaju učenike u upotrebi jezika na višoj razini od one predviđene nastavnim planomi programom.

METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

Istraživanje je provedeno u 2015., 2016. i 2017. godini na uzorku od 62 učenika osnovne škole (N=62) koji su bili uključeni u redovne sate poučavanja engleskog jezika i u dramsku sekciju engleskog jezika. Od toga je bilo 25 muških (40.32 %) i 37 (59.67 %) ženskih učenika. Njihova prosječna dob je 13 godina (TR = 12-14). Osim upitnika i praćenja učenika, provodili smo i intervjue s učenicima, vodili bilješke o njihovim razmišljanjima i napretku učenika. Cilj je bio saznati do koje razine sudionici primjećuju promjenu u svojim vještinama i koriste li sada više riječi u svom govoru. Iz tog cilja proizašli su i istraživački zadatci:

- Analizom rezultata upitnika i intervjua istražiti stavove o interpretativnom dramskom iskustvu u učenju engleskog jezika.
- Analizom bilješki i vođene dokumentacije istražiti utjecaj dramskog iskustva na razvoj učeničkih vještina.

Učenici su procjenjivali svoje opće razumijevanje, spontanost u razgovoru, sposobnost izražavanja, obogaćivanje vokabulara i upotrebu gramatičkih struktura. U drugom dijelu istraživanja posvetili smo se njihovim emocijama, napretku, mogućim teškoćama i preprekama u usvajanju sadržaja te razvoju kreativnosti i motiviranosti (kao jednom od najmoćnijih i vjerojatno najpodcjenjenijem instrumentu poučavanja).

REZULTATI ISTRAŽIVANJA

Metodom samoprocjene (Likertova skala u kojoj je 1 = uopće se ne slažem, 2 = uglavnom se ne slažem,

3 = niti se slažem, niti ne slažem, 4 = uglavnom se slažem, a 5 = u potpunosti se slažem) učenici su razmatrali navedene tvrdnje i njihovi stavovi su sljedeći:

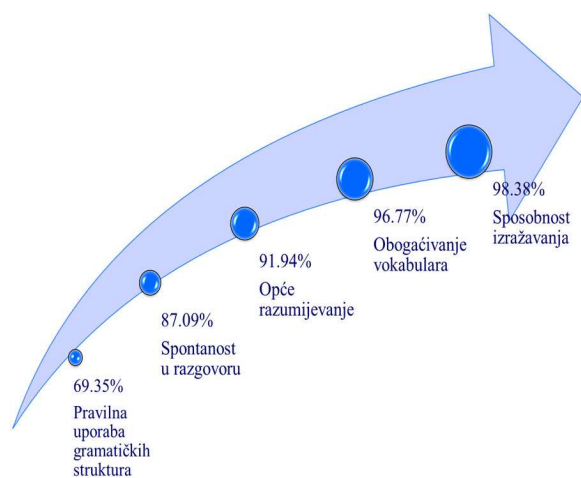
Tabela 1. Stavovi učenika

Tvrdnje	1	2	3	4	5
Volim dramske aktivnosti u nastavi engleskog jezika	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	62 (100%)
Osjetim napredak u svom znanju engleskog jezika	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	62 (100%)
Imam teškoće u praćenju aktivnosti	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	30 (48.38%)	32 (51.61%)
Visoko sam motiviran za dramske aktivnosti	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	24 (38.7%)	38 (61.29%)
Dramsko iskustvo potiče moju kreativnost	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	62 (100%)

Drugi dio istraživanja dao je sljedeće vrijednosti. Njih 60 (96.77%) smatra da je njihov vokabular obogaćen zahvaljujući aktivnom dramskom iskustvu a 61 (98.38%) primjetilo je napredak u svojoj sposobnosti izražavanja. 54 učenika (87.09%) smatra da su spontaniji u razgovoru a 57 (91.94%) smatra da se poboljšalo njihovo opće razumijevanje. 43 učenika (69.35%) smatra da pravilnije upotrebljavaju gramatičke strukture zahvaljujući interpretativnom dramskom iskustvu.

Učenici, ovdje primjećujemo, u dramskom iskustvu, najmanje primjećuju usvajanje gramatičkih sadržaja. Učenici, vidljivo je, najviši napredak u razvoju svojih vještina osjete u svojim sposobnostima izražavanja, dok najmanji napredak osjete po pitanju primjene gramatičkih struktura. Iako, prateći ih, primjećujemo pomake i u nesvjesnoj upotrebi novih gramatičkih struktura, uglavnom na razini prepoznavanja,

Kako to hijerarhijski izgleda prikazano je dijagramom 1.

Dijagram 1.

Dobiveni rezultati pokazuju značajnu pozitivnu samoprocjenu u odnosu na dramsko iskustvo kao pristup učenju engleskog jezika. Ovakav se pristup tako pokazao izvrsnim obrazovnim sredstvom.

Slika 3. Dramski dijalog

ZAKLJUČAK

Analizom rezultata dobivenih ovim istraživanjem došli smo do zaključka kako iskustveno učenje kroz dramu potiče razvoj sintetičkog i analitičkog, odnosno kritičkog mišljenja. Ne samo da ostvaruje obrazovne i odgojne zadatke nastave, nego kod učenika razvija i stvaralački potencijal, motivira ih za proučavanje jezika i razvija njihovu kreativnost. Učenje se odvija kroz samu dramu, ne o dramu (Dougill, 1987) i učenici sami vrlo visoko procjenjuju svoja iskustva i razvoj vještina i razumijevanja. Kod učenika obogaćuje maštu, empatiju i improvizacijske vještine, a kao skupna aktivnost razvija suradnju i potiče umjetničku kreativnost. Dramske strategije i integrirane metode poboljšavaju kognitivne vještine kod učenika i usvajanje jezika. Stvarajući dramsko iskustvo kod učenika razvijamo umjetničke i jezične kompetencije. Svi dobiveni rezultati jasno pokazuju da je ovaj pristup višestruko koristan i pedagoški zanimljiv i svakako bi trebao biti dublje istražen.

LITERATURA

- Dougill, J. (1987). *Drama Activities for Language Learning*. London: Macmillan.
- Harmer, J. (2004). *The practice of English Language Teaching*. London: Pearson Education Limited.
- Lugomer, V. (2000). *Dramski odgoj u nastavi*. Zagreb: Školske novine.
- Marsh, D. (2002). CLIL/EMILE – Content and Language Integrated Learning – The European Dimension. Actions, Trends and Foresight Potential. Jyväskylä: UniCOM. Preuzeto s http://ec.europa.eu/education/policies/doc/david_marshall-report.pdf
- Richards, J., & Rogers, T. (2001). *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge: CUP.

Vygotsky, L. S. (1993). The collected work of L. S. Vygotsky. Vol. 2: The fundamentals of defectology (abnormal psychology and learning disabilities) (R.W. Rieber & A. S. Carton, Ur.) New York: Plenum Press.

INFORMACIJE O AUTORU

Daniela Matic

Sveučilište Hercegovina

e-mail: daniela.matic11@gmail.com